

Program semináře Brána matematikou otevřená 2023

čtvrtek

9:00 - 10:00 REGISTRACE a **coffee break**

10:00 Zahájení

10:00 - 10:50 Mirko Rokyta:

11:00 - 11:50 Luboš Pick: Kdyby papež uměl dělit

12:00 - 12:50 Roman Mouček: Umí ChatGPT řešit matematické problémy?

13:00 - 14:00 **oběd**

14:30 - 18:30 SIT PORT exkurze (včetně přesunu)

19:00 - 19:45 **večeře**

20:00 Alexandra Marešová: Projekty ve výuce matematiky

Diskuze

pátek

9:20-9:30 Martin Úbl: Talent ambassador

8:30 - 9:50 Martina Litschmannová: Pravděpodobnost pro život

coffee break

10:15 - 11:10 Dag Hrubý: Metoda diskriminantu

11:20 - 12:10 Petr Lobaz: Počty v denní praxi optického návrháře

12:30 **oběd**

Abstrakty:

Metoda diskriminantu

RNDr. Dag Hrubý, Přírodovědecká fakulta UP Olomouc

Obsahem přednášky je stanovení extrémů funkcí bez použití derivace funkce. Jsou uvedeny příklady funkcí, jejichž extrémy lze určit pomocí tzv. diskriminantu funkce. Takový postup je možný pouze v případě takových funkcí $y=f(x)$, pro které výraz $y-f(x)=0$ představuje kvadratickou rovnici s parametrem y . Tato metoda určování extrémů funkce je označena jako metoda diskriminantu.

Umí ChatGPT řešit matematické problémy?

doc. Ing. Roman Mouček, ZČU

Představa, že by stroj-jazykový model mohl konkurovat lidskému intelektu v oblasti matematiky, je jedním z témat vášnivých debat, které se vedou kolem současné a budoucí umělé inteligence. Má umělá inteligence na to, aby porozuměla složitějším matematickým konceptům, a také je s přesností vyřešila? Podíváme se na to, jak je jazykový model ChatGPT zdatný v matematice, na příležitosti, které umělá inteligence nabízí pro zlepšení matematického vzdělávání, a také na překážky, kterým potřebují učitelé a studenti v tomto "novém" světě čelit.

Pravděpodobnost pro život

Ing. Martina Litchmannová, Ph.D., VŠB Ostrava

Naše cesta do světa pravděpodobnosti obvykle začíná jednoduchými úlohami o vytahování kuliček z pytlíku a házení kostkou. Tyto modelové úlohy jsou skvělým startem pro pochopení základních principů, avšak můžeme čekat, že brzy se dostaví známá otázka: "K čemu mi to v životě bude?" Tento tutoriál se zaměří právě na to – odhalíme fascinující spojení mezi teorií pravděpodobnosti a každodenními výzvami, kterým čelí profesionálové z různých oborů, od inženýrů a elektrotechniků přes lékaře a psychology až po manažery. Ukážeme, jak může základní pochopení pravděpodobnosti pomoci řešit reálné problémy – a to vše (snad) srozumitelně a přístupně i pro středoškolské studenty.

Kdyby papež uměl dělit

prof. RNDr. Luboš Pick, DSc., MFF UK

Nejprve podnikneme dva malé výlety, jeden do historie a jeden do středoškolské matematiky, a poté zkombinujeme dvě zdánlivě spolu nesouvisejících záležitosti.

O dvou známých číslech

doc. RNDr. Mirko Rokyta, CSc., MFF UK

Provedeme historickou exkurzi k pramenům dvou nejdůležitějších matematických konstant: "pi" a "e". Po řece času pak doplujeme až k současnosti, přičemž se krátce zastavíme ve všech významných přístavech po cestě. Na závěr se pokusíme shrnout to nejdůležitější, co o těchto číslech víme dnes.

Počty v denní praxi optického návrháře

Ing. Petr Lobaz, Ph.D., IQS NANOPTIQS, s.r.o.

V optickém designu se používá rozmanitý matematický aparát, ale celkem přirozeně je nejvíc zapotřebí ten ze základní a střední školy - tedy obyčejné počty. Na příkladech z fotometrie, což je nedílná součást optického designu, si nejčastější typy výpočtů ukážeme. Jako bonus si vysvětlíme základy fotometrie, ve výuce neprávem opomíjeného oboru.